VRIJDAG // 30-JULI // EDITIE 2021

BUNKERKRANT

NIEUWSBRIEF VAN BUNKERMUSEUM Wn 12H

Juni 2021: wij mogen weer open!!

Door Corona en lock-down kon het museum veel later open dan gehoopt

Bunkermuseum Wn 12H kende een wat moeizame start in 2021. Sinds 15 december vorig jaar de aangescherpte corona maatregelen van kracht werden, moest ook het museum haar deuren sluiten. Alleen voor noodzakelijke werkzaamheden ging de poort nog open. En er is hard doorgewerkt door een aantal mensen om van de nood een deugd te maken. Zo werden de vloeren van de toiletten voorzien van een gietvloer waardoor deze een stuk onderhoudsvriendelijker werden en een beter aanzien kregen. Ook is er een kleine filmhoek gerealiseerd waar nu een doorlopende korte film wordt vertoond.
De collectie werd verder uitgebreid en deels herverdeeld over de verschillende ruimtes. Er werd een vlaggenmast geplaatst voor de ontvangstbunker en het schilderwerk is na een Vlielandse winter weer aangepakt. Kortom we waren er weer klaar voor om het publiek te gaan ontvangen.
En op zaterdag 5 juni was het dan eindelijk zover. We konden onze deuren weer voor het publiek openstellen. Het prachtige weer van de dagen ervoor werd helaas even getemperd door zware bewolking en regenbuien. Maar toch vonden dat eerste weekend zo'n 125 bezoekers de weg weer naar Bunkermuseum Wn 12H.
In de eerste week dat we weer open waren , kon ook de internetverbinding gerealiseerd worden. Hierdoor is het nu ook mogelijk om de betalingen per pin via een echte kassa ontvangen. Ook de beveiliging van het terrein kreeg een boost. De camera's werken en bij de balie kunnen we nu volgen wat er op het terrein en in/ bij de verschillende gebouwen gebeurt.
En naast een kop koffie of thee kan de bezoeker nu ook wat frisdrank bestellen aan de balie. Geen overbodige luxe in deze warme zomertijden.

AANWINSTEN VOOR DE COLLECTIE

Er werden weer enkele zaken toegevoegd aan de collectie. Het gaat om (v.l.n.r.) een Siemens – Schuckert transformator met Kriegsmarine keuringsstempel aan de binnenkant, een spanningsregelaar en een gelijkstroom startmotor met bouwjaar keur 1942. Deze elektrische apparaten komen uit de nalatenschap van Tjalling de Zeeuw en stonden opgeslagen in een kelder van de vm. tweede centrale. Tijdens afbraak en opruimwerkzaamheden zijn deze gered van de schroothoop. Ze zijn vrijwel zeker afkomstig uit de Duitse bunkers en krijgen nu een plekje in de collectie van het Bunkermuseum Wn 12H.

ACHTERGRONDEN

Atlantikwall

Aan de balie in de ontvangstbunker krijgen we regelmatig de vraag wat de relatie is tussen de Atlantikwall en de stelling 12H op Vlieland. Daarom gaan we deze editie eens wat dieper in op dit onderwerp.
Direct nadat Hitler aan de macht kwam in 1933, liet hij verdedigingsmuren bouwen op de grens met Frank-rijk. Deze verdedigingslijn, bekend onder de naam Siegfriedlinie, bestond uit tankversperringen, bunkers en loopgraven.

In de zomer 1940, meteen na de veroovering van West-Europa, bouwde de Kriegsmarine kustbatterijen met o.a. munitiebunkers en zoeklichten om het scheepvaartverkeer voor de kust te kunnen controleren. Het diende als voorbereiding voor de voorgenomen invasie van Groot-Brittannië. In het najaar van 1940 mislukte dit.

Overzicht van Atlantikwall locaties in NL

Op 14 december 1941 werden de kustbatterijen definitief een onderdeel van een defensieve frontlijn voor Duitsland. Deze succesvolle strategie, -afgekeken van de Romeinen, die de Muur van Hadrianus in Engeland bouwden- 'bespaarde' een hoop manschappen aan het westelijke front. Hierdoor konden meer troepen aan het oostfront, tegen de Sovjet-Unie, ingezet worden.
De naam van de verdedigingsmuur was eerst Neue Westwall. Omdat Hitler een verdedigingsmuur in strijd vond met de gedachte van onoverwinnelijkheid, noemde hij het plan uit propaganda-overwegingen de Atlantikwall.

Er moest in korte tijd een 'muur' van 5000 kilometer, van de Noordkaap in Noorwegen tot de Frans-Spaanse grens, gebouwd worden. De verdedigingslinie die uit 15.000 onderdelen zou moeten bestaan -uiteindelijk zijn er ruim 10.000 afgebouwd-, was geen aaneengesloten muur, maar bestond uit (ondersteunings)bunkers, kustbatterijen met kanonnen, versperringen en mijnenvelden. Het moest een eventuele invasie van de geallieerden voorkomen. Een sterke verdediging was met relatief weinig manschappen te realiseren, en de nazi's beschikten zodoende over meer militairen aan het oostfront, tegen het leger van de Sovjet-Unie.

De verschillende Festungen, grote verdedigingswerken, en Stellungen kleinere, zoals 12H op Vlieland, stonden op ruime afstand van elkaar en waren geconcentreerd op strategische punten. In Nederland waren er Festungen bij de riviermondingen -Hoek van Holland als voorpost van de Rotterdamse haven en IJmuiden, als die van Amsterdam.

Het het luchtruim boven het Waddengebied was verdeeld in zones, die allemaal een dierennaam kregen. Vlieland lag in de zone van Terschelling, genaamd Tiger en van Texel genaamd Salz Hering.

Het bereik van een groot luchtafweergeschut was bijna 9 kilometer. In theorie konden de Fliegerabwehrkanone (Flaks) daarom zelfs 18 kilometer uit elkaar staan om de hele kustlijn te verdedigen.

Tot 6 juni 1944, D-Day, vormde de Atlantikwall een front waar geen landgevechten plaatsvonden. Er was wél veel strijd op zee en -voornamelijk- in de lucht. Op zee voeren Duitse vrachtschepen in konvooi. Die werden aangevallen door Engelse vliegtuigen, die vervolgens op hun beurt beschoten werden door de Duitse kanonnen.

Vrijwel alle Engelse vliegtuigen die naar Duitsland gingen om steden en fabrieken te bombarderen vlogen 's nacht over Texel, Vlieland of Terschelling. Met alleen een kompas en kaart was het heel moeilijk om te navigeren. Het water tussen de eilanden reflecteerde het maanlicht enigszins in het verder volkomen verduisterde Nederland, dus de navigator 'telde' de eilanden van west naar oost, om vervolgens zijn koers naar het zuiden in te zetten.

De bunkers op de Waddeneilanden hadden voornamelijk luchtdoel artillerie dat in voorkomend geval ook tegen schepen ingezet kon worden wanneer die binnen het bereik van de kanonnen kwamen. Een invasie via deze eilanden werd zeer onwaarschijnlijk geacht.

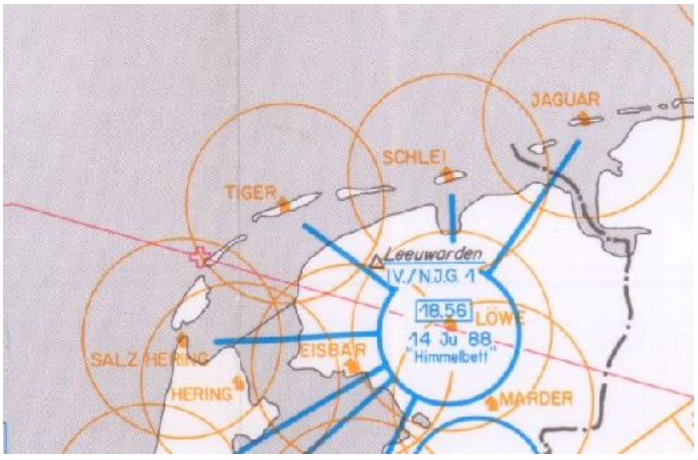

Kaart van de Duitse radargordel in het waddengebied, april 1943

TASTBAAR VERLEDEN

Zichtbare oorlogsrestanten op Vlieland

Na de Tweede Wereldoorlog wilde de Nederlandse overheid zo snel mogelijk de sporen van de vijand uitwissen. Ook op Vlieland is er vandaag de dag weinig terug te vinden van de Duitse bezetters. Behalve Stelling 12H en enkele andere bunkerrestanten zijn er hier en daar enkele overblijfselen terug te vinden, maar het is soms nog niet zo eenvoudig om die te herkennen.

Deze keer gaat het over de betonnen afzettingspalen die op het eiland rond de verschillende militaire objecten werden.

De Duitsers verklaarden een groot deel van het eiland, strand en duingebied, tot verboden gebied. Dit Sperrgebiet werd afgezet met prikkeldraad dat bevestigd was op de kenmerkende 'geknakte' palen. Na de oorlog waarschuwde de overheid de bewoners en toeristen voor eventueel overgebleven explosieven en andere gevaren. Maar toen eenmaal de meeste gebieden waren veiliggesteld en objecten ontmanteld, hadden de betonnen palen weinig nut meer. Zo verdwenen veel van deze palen om elders op het eiland en het dorp nog nuttig gebruikt te worden. Wanneer

men een rondgang door het dorp maakt, zal de oplettende wandelaar deze nog zichtbare oorlogsrestanten zeker niet ontgaan.

NATUUR-LIJK BUNKERMUSEUM

Het terrein van Bunkermuseum Wn 12H bevat naast allerlei tentoongestelde objecten ook een fraai stukje natuur. Wanneer je een rondgang maakt zie je overal schittert paars bloeiende distels, diverse vlindersoorten en allebei insecten en vogels.
Een van die vogelsoorten is de boerenzwaluw, een zomergast die de zomer op Vlieland doorbrengt en rond oktober weer naar Afrika terugvliegt. Een paartje had de tunnel naast de ontvangst bunker uitgekozen om een nestje tegen het plafond te bouwen. Maar omdat het materiaal dat ze gebruikte om het nest te bouwen van mindere kwaliteit was bleef het nestje in aanbouw niet zitten. Daarom werd er een kunstnestje opgehangen.

De ouders accepteerden dit en al snel lag er een legsel van 3 eieren in. Dit weekend zijn de jongen uit het ei gekropen en nu moeten de ouderdieren hun jongen warm houden en gaan voeden met de vele insecten die er op het terrein zitten. Het is te hopen dat al het bezoek dat door de tunnel loopt, de ouders niet teveel afschrikt en de jonge boerenzwaluwen gezond groot kunnen komen.

FOTO RUBRIEK

Wie kan ons helpen?

Regelmatig krijgen we foto's, of afdrukken hiervan, in ons bezit die betrekking hebben op de oorlogsperiode op Vlieland. Vaak hebben we voldoende informatie achter de hand om het verhaal erachter te kunnen herleiden. Maar soms ook niet. Zoals bij deze foto die we ontvingen van de kleinzoon van Ane Bloem.
Hier staat Ane Bloem voor een Duitse speedboot, op het droge voor "Vertuid". Rechts van hem een Amerikaanse militair, mogelijk familie van Iemkje Kooijman, echtgenote van Ane Bloem. Links van Ane zit jachthond Max. De foto zal in 1945 zijn genomen. Die boot is later opgeknapt. Er is bekend dat er wel eens een snelheidswedstrijd heeft plaats gevonden tussen die Duitse boot en de postboot. Maar dat de snelheid van die Duitse boot tegenviel.
Wie weet er iets over deze boot of het type. Waar werd deze voor gebruikt (op Vlieland). Zijn er nog meer afbeeldingen bekend van deze boot op Vlieland? Of van dit type, dat mogelijk elders is gebruikt.
Reacties graag naar: jmjvanbommel@gmail.com

V STAAT VOOR.....

Vrijwilligers en Vrienden

Bunkermuseum Wn 12H kan niet functioneren zonder een groep van Vrijwilligers die allemaal over verschillende vaardigheden en kwaliteiten beschikken. Zo zijn we nog op zoek naar vrijwilligers die de ontvangstbalie kunnen bemensen en bezoekers ontvangen en wegwijs maken in het museum. Lijkt u dat wat? En wilt u wat van uw vrije tijd geven voor het Bunkermuseum Wn 12H? Neem dan contact met ons op.
Vrienden, de grootste fans van ons museum, dragen met hun donatie bij aan o.m. het kunnen uitbreiden van onze collectie. Wilt u ook Vriend(in) worden van het museum, neem dan met ons contact op.

Colofon

De Bunkerkrant is de nieuwsbrief van Bunkermuseum Wn 12H en verschijnt 4x per jaar.

Redactie:
Joost van Bommel
Cas Straatman
Redactieadres:
jmjvanbommel@gmail.com

Aan deze uitgave werkten mee:
Dirk Bruin
Cas Straatman
Eef Botjes

CONTACT

Bunkermuseum Wn 12H
Bezoekadres: Kantonnierspad 1
8899 KD Vlieland

Postadres: Dorpsstraat 150,
8899 AN Vlieland
0562-451700
info@denoordwester.nl

Voor de openingstijden zie de website:
www.denoordwester.nl/c/bunkermuseum-wn-12h

Volg ons ook op:
BunkermuseumWn12H
Wn12H

VRIENDEN

Steun ons werk en word ook Vriend van Bunkermuseum Wn 12H.
Stuur hiervoor een e-mail naar:
info@denoordwester.nl
met uw naam, adres en de vermelding:
Vriend Bunker-museum Wn 12H.

Maak een bedrag van €20,- (meer mag ook) op ons rekeningnummer:
NL 61 INGB 0007256850 tnv
Stichting De Noordwester, ovv
Vriend Bunkermuseum Wn 12H met daarbij uw postcode en huisnummer.

Als Vriend ontvangt u onze nieuwsbrief en een Vriendenpas waarmee u het hele jaar gratis toegang tot het bunkermuseum heeft.